

ناله‌ها، طرح‌ها و شیوه‌های معلم و مفسر دردمند قرآن، برای دعوت بهتر به نماز

حجت الاسلام و المسلمین قرائتی، معلم و استاد دلسوز قرآن، در آستانه ماه محرم نامه سرگشاده‌ای خطاب به مبلغین و معلمین صادر کرد.

نامه سرگشاده استاد قرائتی به مبلغین و معلمین

ناله‌ها، طرح‌ها و شیوه‌های معلم و مفسر دردمند قرآن، برای دعوت بهتر به نماز

حجت الاسلام و المسلمین قرائتی، معلم و استاد دلسوز قرآن، در آستانه ماه محرم نامه سرگشاده‌ای خطاب به مبلغین و معلمین صادر کرد.

به گزارش اعتدال به نقل از پایگاه اینترنتی

«gharaati.ir»، متن کامل این نامه به این شرح است

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله رب العالمين

اللهم صل على محمد و آل محمد

محضر مبارک مبلغین و معلمین

سلام عليكم

با حذف مقدمات به خاطر آنکه فرصت غنیمت بشماریم و از ماه مهر و محرم برای یک مسأله بسیار مهم بهره گیریم در این ایام شریف نامه ای خدمت شما عرضه می‌دارم:

این سطرها هم ناله هست و هم طرح و هم شیوه اجرا

این سطرها راهی است طی شده، گامی برای دعوت بهتر به نماز

این سطرها برخواسته از تجربه و علم ناقص من است هر خواننده ای می‌تواند آن را کم یا زیاد کند تا شاید گوشه ای از حق نماز را ادا کند و از تقصیر و قصورها بکاهیم.

این سطرها به طور مفصل در کتابی که بنام دعوت به نماز است آمده است ولی برای صرفه جوئی در وقت و کاغذ و بودجه شاید برای خواص (معلمین و مبلغین) چکیده گوئی کارائی بیشتری داشته باشد.

نکاتی را که از یکسو وظیفه الهی همه ماست به دلیل آیه (الَّذِينَ إِن مَكْتَاهُمْ فِي الْأَرْضِ أَقَامُوا الصَّلَاةَ) (حج، 41)

و ثانیاً: ذخیره برای قیامت ماست به دلیل آیه (وَ قَدْ مُوا لِأَنْفُسِكُمْ) (بقره، 223)

و ثالثاً: وظیفه قانونی است که مصوبه هیئت دولت است

و رابعاً: وظیفه انسانی و وجدانی ما نجات نسل نو از غرق شدن در غفلت‌ها و مادیات و مسائل روزمره است.

خامساً: وظیفه انقلابی ماست زیرا بیش از نود و هشت درصد کسانی که در دفاع مقدس به جبهه‌ها رفتند اهل نماز و مسجد بودند.

سادساً: انسان دوست دارد بهترین‌ها باشد و قرآن می‌فرماید کیست بهتر از کسی که دیگران را به راه خدا دعوت می‌کند (وَ مَنْ أَحْسَنُ قَوْلًا مِّمَّنْ دَعَا إِلَى اللَّهِ وَ عَمِلَ صَالِحًا وَ قَالَ إِنِّي مِنَ الْمُسْلِمِينَ) (فصلت، 33)

سابعاً: قرآن و روایات و نهج البلاغه نماز را محور همه چیز قرار داده است مثلاً حضرت امیر علیه السلام می‌فرماید: (و اعلم ان كل شیء من عملك تبع لصلاة)

* نمازی که از آدم تا خاتم

از اذان و اقامه ای که در گوش نوزاد گفته می‌شود تا هنگامی که انسان را در قبر می‌گذارند

از توجه به نماز باران و اثر آن در آسمانها و نماز آیات و اثر آن در زمین

از شهادت حضرت علی علیه السلام در نماز تا دریافت سی تیر برای دو رکعت نماز در کربلا

و از اینکه نام نماز از نام تمام خیرها جدا برده شده (وَ أَوْحَيْنَا إِلَيْهِمْ فِعْلَ الْخَيْرَاتِ وَ إِقَامَ الصَّلَاةِ) (انبیاء، 73)

و از اینکه امامان ما راجع به شناسائی افراد می‌گفتند کیف صلاته

و از اینکه اگر نماز قبول نشود هیچ کاری ارزش ندارد
و از اینکه تنها اجلاسی که هر سال مقام معظم رهبری پیام می‌دهد و شخصا خودشان برای نوجوانان دختر و پسر اقامه جماعت کردند

و از اینکه بیش از بیست پیام که برای نماز داده اند همه را به نام و عنوان، مسئول دانسته اند
و از اینکه در بسیاری از وصیت نامه شهدا سفارش به نماز آمده است
و از اینکه در زیارت نامه همه اولیای خدا کلمه اشهد انک قد اقامت الصلوه را دریافت می‌کنیم
* اکنون چه باید کرد؟!

برای اقامه با شکوه نماز اگر نگوییم صدها راه، دهها راه وجود دارد که بخشی از آن را برای همکاران معلم و مبلغ بیان می‌کنم.
در بسیاری از عکس‌ها پیام‌هایی است زنده و سازنده. عکس نماز امام در دقایق آخر عمر که با داشتن سرم به دست و کمک دو نفر نماز را ایستاده اقامه می‌کند عکس مقام معظم رهبری که در نماز جمعه که با وجود انفجار در چند متری و کشته شدن جمعی از نمازگزاران، ولی خطبه‌های نماز جمعه را حتی برای یک دقیقه ترک نمی‌کند عکس نماز خلبانان پای پرواز عکس نماز ورزشکاران در میادین ورزشی و عکس نماز دانشمندان در کتابخانه و پزشکان در اتاق جراحی و امثال آن می‌تواند یادآور نماز باشد.

اگر مربیان، معلمان، استادان، فرهیختگان علاقه خود را به نماز نشان دهند نماز در میان نسل نو و علاقه مندان رونق پیدا می‌کند همانگونه که اگر مردم از نوع غذا استقبال کنند، تولید و پخش آن غذا در مغازه‌ها بیشتر می‌شود. ولی اگر ما میان نمازگزار و تارک نماز تفاوتی قرار ندهیم، نماز رونق نمی‌یابد.

اگر جشن‌های تکلیف کارشناسی شده باشد، می‌تواند راهی برای دعوت به نماز باشد.
اگر ما برای کشاورز، کارمند، ورزشکار و محصل برتر یکی از محورهای برتری او در نماز بدانیم، مردم به سمت نماز دعوت می‌شوند.

اگر تمام کنفرانس‌ها، اجلاس‌ها و گردهمائی‌ها را یا با نماز شروع کنیم یا با نماز پایان دهیم و در مهندسی شهرک‌ها اول محل مسجد را انتخاب کنیم و در ارزیابی کارمندان برای نماز پرسنل حساسی جداگانه باز کنیم، نماز رونق پیدا خواهد کرد.
اگر همانگونه که در آپارتمان‌ها برای هر واحد یک پارکینگ در نظر گرفته می‌شود، برای هر واحدی یکی دو متر هم برای مکان نماز و مسجد در نظر گرفته شود.

شاید بتوان گفت اکثر مساجد امروز ما در بافت‌های قدیمی قرار دارد و با کمال تأسف در مناطق جدید التأسیس به مسجد توجهی نشده است.

اگر مسئولان در مجتمع‌ها یک واحد را بدون گرفتن هزینه‌های شهرداری، پروانه، بیمه، پایان کار و ... به مسجد اختصاص دهند.

اگر اهل مسجد برای بیماری که نمی‌تواند به مسجد بیاید، دعا کنند، تمام بستگان بیمار به نماز و مسجد خوش بین می‌شوند.
اگر زنانی با تجربه و متدین برای دختران مسجدی همسریابی کنند و مردان مسجدی برای جوانان نیز آستینی بالا بزنند، مسجد پر جاذبه خواهد شد.

اگر گوسفندانی که برای نوزاد به عنوان عقیقه ذبح می‌شود، وسیله اطعام در مسجد قرار گیرد،
اگر از شاگرد اول‌ها در مسجد تجلیل شود و عکس شان در خیابان بر سر در مسجد نصب شود،
اگر اجازه دهیم افراد خوش صدا از نسل نو، به نوبت مسؤولیت اذان مسجد را برعهده بگیرند،
اگر نسل نو مقالات کوتاه و شیرینی بنویسند و آنها را در مسجد بخوانند و مانند این کارهای فرهنگی، تربیتی و اجتماعی را انجام دهند، مسجد رونق ویژه‌ای خواهد یافت و این رونق‌ها نیز دعوت عملی به حضور در نماز جماعت است.

اگر در مساجد ما پزشکی باشد که بیماران اهل مسجد را به طور رایگان درمان کند،
اگر صندوقی باشد که وام بدهد، افراد اهل مسجد به این آیه عمل کنند که قرآن می‌فرماید: «بَعْضُكُمْ مِنْ بَعْضٍ»، یعنی احساس کنیم که همه از همدیگر هستیم،

اگر تحصیل‌کردگان و فرهنگیان کلاس‌های جبرانی برای بچه‌هایی که در درس ضعیف هستند و ده‌ها نمونه از این کارها، می‌تواند دعوت عملی به نماز و مسجد باشد و نسل نو احساس کنند مسجد افزون بر ایجاد ارتباط بین آنان و خدا، مکان مناسبی برای حل انواع مشکلات آنان است و تمام ضعف‌های آنها را جبران می‌کند.
اگر ما امکانات و تشویق‌های خود را به نماز گره بزنیم، نماز رونق ویژه‌ای خواهد یافت.

همانگونه که در صدر اسلام همه نیازها در مسجد پیامبر متمرکز بود، مسایلی چون قضاوت، آموزش، کمک به فقرا، مکانی برای آواره‌گان و مهاجران، مشورت، بسیج کردن همه در مسجد انجام‌مردم برای جبهه‌ها، تبلیغات، و حتی عقد فاطمه زهرا می‌شد.
اگر چهره‌های معروف و فرهیختگان در مساجد شرکت کنند، اگر مسائل امنیتی خود را از سوی بسیج مسجد تأمین نمایند، اگر شبانه روز در مسجد برای کسانی باز باشد که برنامه مطالعه و گفت‌وگو، مباحثه و امثال آن را دارند و یا دید و بازدیدهای رسمی و غیر رسمی را در مساجد قرار دهند، مساجد فعال خواهد شد.

اگر مردم در عید فطر زکات فطره خود را در مساجد جمع کنند و به وسیله امام جماعت و هیأت امناء به فقیرانی که از پیش شناخته شده و در اطراف مسجد هستند، پرداخت شود، می‌توان با این رفتار رابطه محرومان و مسجد را تقویت کرد.
اگر مردم بدانند امام جماعت به طور منظم، سر وقت و با مطالعه همیشگی در مسجد حاضر می‌شود، مسجد رونق پیدا می‌کند و

رونق یافتن مسجد، خود، دعوت عملی به سمت نماز است؛ اگر نمازگزاران در مسجد یا هر مکانی، دیگران به ویژه نسل نو را تکریم کنند تا آنان احساس محبت کنند، قهراً به نماز علاقه مند خواهند شد.

اگر شاگرد اول‌های مدارس در مسجد به دست امام جماعت و متولیان مسجد تشویق شوند. اگر فرستادن هدیه برای عروس و دامادهای اطراف مسجد با امضای امام جماعت و هیأت امنای صورت گیرد. اگر عیادت بیماران از سوی مسجد و تفقد از غایبین انجام گردد. اگر به افراد تازه وارد احترام گذاشته شود و با قیام و تکان خوردن برای آنان جا باز کنیم هم آنان دلگرم می‌شوند و هم خدا در قرآن وعده داده پاداش این جا دادن‌ها گشایش در همه امور خواهد بود (آری مکان را برای دیگران توسعه دهید خداوند به فکر و رزق و آبروی شما توسعه می‌دهد). (سوره مجادله/ 11)

اگر نمازگزاران ما همه کمالات را داشته باشند تا همه دل‌های پاک را به نماز دعوت کنند و تنها به نماز ظاهری بدون توجه به دیگر کمالات قانع نباشند.

اگر زمانها و مکانها و بودجه‌هایی که صرف پیشگیری و جلوگیری از فحشاء و منکر می‌شود برای اقامه نماز هزینه گردد. اگر برخی از برنامه‌ها، کتاب‌ها، بودجه‌ها، زمانها و زمینه‌هایی که برای تربیت انسانها هزینه میشد، صرف نماز می‌گشت. اگر در بودجه‌ها و برنامه‌هایی که برای مسائل فرهنگی هزینه میشد، نماز را در رأس کار فرهنگی خود قرار می‌دادند. اگر هنرمندان ما اسرار نماز را با هنر خویش ترسیم می‌کردند و اسرار نماز را با هنر خود به مردم می‌آموختند. و دهها برنامه دیگر می‌تواند سبب رونق نماز شود و با نبود هر یک از این‌ها می‌تواند نماز ضایع و سبک شمرده شود. نمونه‌هایی از استخفاف و سبک شمردن نماز

امام صادق ع در آستانه شهادت دستور داد تمام بستگان جمع شوند و فرمودند: **إِنَّ شَقَاعَتَنَا لَا تَتَالُ مُسْتَحْفَاً بِالصَّلَاةِ** (وسائل‌الشیعة ج: 4 ص: 26)

* و اکنون نگاهی

به نمونه‌های استخفاف و سهل‌انگاری به نماز داشته باشیم:

بعضی نماز را نمیشناسند.

بعضی آن را بلد نیستند.

بعضی شرایط صحیح بودن آن را نمی‌دانند.

بعضی شرایط قبول شدن نماز را نمی‌دانند.

بعضی شرایط کمال آن را نمیدانند.

بعضی نماز را در اول وقت نمیخوانند.

بعضی نسبت به نماز فرزندانشان توصیه ای ندارند.

و بعضی نسبت به صدای اذان بی‌تفاوت هستند.

بعضی باعجله می‌خوانند که سجده آنان در روایات به نوک زدن کلاغ تشبیه شده است.

بعضی هر چیز را بر نماز ترجیح می‌دهند (ورزش، فیلم، غذا خوردن، گفت و گو، عروسی، ...)

اگر در ماشینی نشسته باشد و چیزی از او به بیرون پرت شود با هیجان فریاد می‌زند تا ماشین را متوقف کند، ولی اگر وقت نماز برسد هیچ گونه تحرکی از خود نشان نمی‌دهد.

چه نمازهایی که به خاطر عروسی‌ها یا عزاداری‌ها، یا رها می‌شود یا به آخر وقت موکول می‌شود.

چه شهرک‌هایی که همه امکانات در آن وجود دارد جز مسجد.

چه روحانیونی که پست‌های اداری و رسمی آنان را از امام جماعت شدن محروم کرده است.

چه مساجدی که درب آنها بسته و متروکه شده است و در آن اقامه جماعت نمی‌شود.

چه موقوفاتی که برای نماز و مسجد است و ساکنان آن اجاره واقعی آن را نمی‌پردازند.

چه هیئت امنائی که اگر چه افراد خوبی هستند ولی ابتکار و شور و احساس و جدیت لازم را ندارند.

چه مساجدی که امام جماعتش به دلیل کهولت سن یا بیماری یا کم حوصله گی و استفاده نکردن از طلاب و جوانان بپا سلیقه مسجد را از رونق انداخته اند.

چه پروازهایی که از مبدأ تا مقصد مراعات برنامه ریزی نماز در آنها صورت نمی‌گیرد.

چه بسیار مراکز اجتماع، که نمازخانه ای در شأن آن مرکز ندارند.

تمام این موارد مصادیق استخفاف به نماز است و کسانی که مرتکب این استخفاف شده اند، و بودجه‌های فرهنگی را در قالب‌های دیگری هزینه میکنند، باید در پیشگاه خداوند متعال پاسخ گو باشند.

تا کنون چند فیلم برای آموزش نماز و اسرار آن ساخته شده است و چقدر فیلم برای آموزش شیرینی پزی، طبخی، کارهای دستی، ... ؟

فکر نکنم (جز افراد نادر) کسی بتواند جواب یا عذر قابل قبولی برای این همه استخفاف داشته باشد.

بیا بیا با انصاف سهم قصور یا تقصیر خود را شناسائی کنیم و ضعف‌ها را به گردن یکدیگر نیندازیم اگر هر کسی عیب خود را

شناسائی کند نشانه آن است که خدا او را دوست دارد زیرا در حدیث داریم که خدا هر که را دوست داشته باشد عیوبش را به او می‌نماید (بصره عیوب نفسه)

سهم خانه و سهم مدرسه و سهم دانشگاه و سهم حوزه و سهم حکومت و نهادهای فرهنگی و سهم مسجد و اهل آن باید منصفانه معین و جبران شود. و از خداوند برای گذشته‌ها معذرت خواهی کنیم. خدایا ما را ببخش و توفیق جبران مرحمت فرما.

* آرزوها

به امید روزی که خطبه‌های عقد، مجالس، ولیمه‌ها، عزل و نصب‌ها، هدیه‌ها و تشویق‌ها، مکان انتخاب همسر، کاریابی و ... در مساجد باشد و مسجد به معنای واقعی فرهنگسرای جامع قرار گیرد. یعنی هر کس هر اشکال و شبهه ای دارد، پاسخ علمی و منطقی آن را در مسجد بیابد.

اگر مسافرتی دارد و از خانه خود نگران است، کلید خانه خود را به مسجد بسپارد. سالمندانی که در روزهای برفی توان خارج شدن از منزل را ندارند، جوانان مسجد خرید خانه آنان را به عهده بگیرند. برف خانه آنان را بروبند، در جابه‌جائی وسایل آنان را کمک کنند.

به امید روزی که بازماندگان از تحصیل، در مساجد در کنار دانشجویان فرهیخته عقب ماندگی خود را جبران کنند.

به امید روزی که درس تفسیر و نهج البلاغه و آشنائی با ادبیات عرب در مسجد جلوه ای داشته باشد.

به امید روزی که در مدیریت مسجد، از استادان دانشگاه و فرهنگیان علاقه‌مند و دانشجویان و نسل نو و طلاب خوش سلیقه که در منطقه هستند، بهره گرفته شود.

به امید روزی که تمام مردم مسجد، نام تمام خانواده‌های شهدا، جانبازان، بیماران، شاگرد اول‌ها، فقیران را داشته باشند و در سایه نماز جماعت باشکوه در مساجد، تحولی ایجاد شود. و بدانیم که مسجد در همه امور گره گشا است.

والسلام علیکم و رحمه الله و برکاته